

DÁMSKÝ GAMBIT

WALTER TEVIS

Přeložila Hana Ulmanová

ARGO

DÁMSKÝ GAMBIT

WALTER TEVIS

Z anglického originálu *The Queen's Gambit*,
vydaného nakladatelstvím Weidenfeld & Nicolson
v Londýně v roce 2020, přeložila Hana Ulmanová.

Odpovědná redaktorka Hana Zahradníková.
Jazyková redakce Hana Zahradníková a Kryštof Herold.

Odborná redakce Kryštof Herold.

Jazyková korektura Anežka Dudková.

Přebal převzatý se svolením společnosti Netflix upravil Ivan Mráz.

Grafická úprava a sazba Daniel Trojan.

Technická redaktorka Alexandra Švolíková.

Vydalo nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

argo@argo.cz, www.argo.cz,

roku 2021 jako svou 4703. publikaci.

Vytiskla tiskárna CPI Moravia Books.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-3600-5

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas

Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

Tel.: 226 519 383, fax: 226 519 387

E-mail: odbyt@kosmas.cz

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

Pro Eleanoru

Les věží aby mohl vzplát
pro tvář, již všichni znají,
projděte zlehka, nebo vůbec,
těmi odlehlými háji.

Tam, potají a s dětskou pílí,
královna učí se
pár kroků, co cikán tančil
v mumraji ulice.

*Jak muška po hladině řeky
její mysl klouže tichem.*

W. B. YEATS: MUŠKA

Poznámka autora

Skvostné partie šachových velmistrů Roberta Fischera, Borise Spasského a Anatolije Karpova byly pro hráče jako já léta zdrojem potěšení. *Dámský gambit* je ovšem dílem beletristickým, a připadalo mi tudíž prozíravé je z výčtu postav vynechat – i kdyby jen proto, aby se předešlo nesrovnalostem v záznamech.

Rád bych vyjádřil dík Joeovi Ancrilemu, Fairfieldu Hobanovi a Stuartu Mordenovi – jsou to vynikající hráči a pomohli mi s knihami, časopisy i turnajovými pravidly. A měl jsem štěstí na milou a pečlivou pomoc národního mistra Bruce Pandolfiniho, který si text přečetl a pomohl mně vymýtit chyby týkající se hry, v níž je tak záviděníhodně dobrý.

DÁMSKÝ GAMBIT

1

O tom, že jí zemřela máma, se Beth se dozvěděla od paní s psací podložkou. Další den se její fotka objevila v místních novinách *Herald-Leader*. Snímek byl pořízen na verandě šedého domku na Maplewood Drive a Beth na něm zachytili v jednoduchých bavlněných šatech. Už tehdy byla zjevně ošklivá. V textu pod obrázkem stálo: „Na Elizabeth Harmonovou, která osiřela následkem včerejší řetězové srážky na New Circle Road, čeká nejistá budoucnost. Osmiletou Elizabeth připravila havárie, v níž dva lidé přišli o život a další byli zraněni, o rodinu. V kritické době byla sama doma a o nehodě se dozvěděla krátce před pořízením tohoto záběru. Úřady tvrdí, že o ni bude dobře postaráno.“

V Methuenově dětském domově v kentuckém městečku Mount Sterling užívala Beth dvakrát denně sedativa. Zrovna tak jako všechny ostatní děti – aby se „zmírnil jejich temperament“. Pokud se dalo soudit, Bethin temperament byl v pořádku, ovšem za tu malou tabletku byla ráda. Uvolňovala jí něco hluboko v břiše a pomáhala jí překlenout nelehké chvíle v sirotčinci.

Pan Fergussen jim prášky přiděloval v papírovém kelímku. Spolu se zeleným, který zmírňoval temperament, v něm ležel oranžový a hnědý – na posílení tělesné stavby. Děti si na ně musely vystát frontu.

Největší holka byla černá a jmenovala se Jolene. Bylo jí dvanáct. Druhý den si za ni Beth stoupla ve frontě na vitamíny a Jolene se obrátila a zakaboněně si ji prohlížela: „Seš fakt sirotek, nebo parchant?“

Beth nevěděla, co na to říct. Vystrašilo ji to. Stály na konci řady a čekalo se od ní, že tam bude stát, dokud se neposune k okénku, za kterým stál pan Fergusson. Beth občas zaslechla, jak máma na tátu křičí, že je parchant, ale netušila, co to znamená.

„Hej ty, jak se menuješ?“ zeptala se Jolene.

„Beth.“

„Máš mrtvou mámu? A co táta?“

Beth na ni jenom zírala. Slova „máma“ a „mrtvá“ byla k nesnesení. Chtěla utéct, ale neměla kam.

„Vaši,“ protáhla Jolene hlasem, jenž nebyl nevlídný, „sou voba mrtvý?“

Beth se nedokázala pohnout, nesvedla ani nic říct. Vyděšeně zůstala ve frontě a čekala na prášky.

„Ste banda hamižnejch kokotů!“ To zařval Ralph z chlapeckého oddělení. Slyšela to, protože byla v knihovně a okno z ní bylo naproti klukům. Ke slovu kokot si neuměla v duchu nic přiřadit a znělo divně. Z jeho zvuku však pochopila, že by jí vymyli pusou mýdlem. Udělali jí to kvůli „hergot“, a máma říkala „hergot“ skoro pořád.

Holič ji donutil sedět v absolutním klidu. „Jestli se budeš vrtět, můžeš přijít i o ucho.“ Nezněl ani trochu vesele. Beth seděla na židli tak nehybně, jak jen mohla, ale sedět úplně v klidu nedokázala. Zkoušela se zabavit tím, že přemítala nad slovem „kokot“. Jediné, co si pod tím dovedla představit, byla nějaká šelma, něco jako kojot. Nicméně tušila, že je to špatně.

Správce měl jeden bok tlustší než druhý. Jmenoval se Shaibel. Pan Shaibel. Jednou ji poslali do suterénu, aby vyklepala a vyprášila houby na tabuli, a našla ho tam sedět na kovové židličce u kotle. Mračil se na zeleno-bílou šachovnici před sebou. Kde by však čekala kolečka na dámu, stály malé, legrační umělohmotné figurky. Některé byly větší,

jiné menší. Těch menších bylo víc než kterýchkoli jiných. Správce ji přešel pohledem. Mlčky odešla.

V pátek měli všichni rybu – katolíci i nekatolíci. Podávala se ve čtvercových porcích obalených jako řízek, s dohněda osmaženou suchou strouhankou, politá hustou oranžovou omáčkou připomínající francouzský dresing ze sklenice. Omáčka byla příšerně sladká, ale ryba pod ní horší. Z té chuti jí bylo na zvracení. Museli jste ji ovšem sníst do posledního sousta, jinak by se to dozvěděla paní Deardorffová a nikdo by vás neadoptoval.

Pár dětí někdo adoptoval hned. Šestiletou dívenku Alici, která do domova přišla o měsíc později než Beth, si po třech týdnech vzal mile vypadající pár s přízvukem. Toho dne, kdy si pro ni přišli, procházeli celé oddělení. Beth je toužila obejmout, protože vypadali šťastně, když se však na ni podívali, odvrátila se. Spousta dětí tu trčela hodně dlouho a věděla, že domov nikdy neopustí. Mezi sebou si říkaly, že mají „doživotí“. Beth napadlo, jestli má taky doživotí.

Tělocvik byl děs, a nejhorší byl volejbal. Beth balón prostě neuměla správně odpálit. Buď do něj divoce plácla, nebo ho odrazila tuhými prsty. Jednou si narazila prst tak, až jí otekl. Většina dívek se při hře smála a výskala, Beth ale nikdy.

Jolene hrála zdaleka nejlíp. Nebylo to jenom proto, že byla starší a vyšší; vždycky přesně věděla, co má dělat, a když balón přelétal nad sítí, dokázala pod ni přeběhnout a nemusela křičet na ostatní, ať jí uhnou, a pak vyskočila a pлавným pohybem paže ho zatloukla. Tým s Jolene pokaždé zvítězil.

Týden poté, co si Beth poranila prst, ji Jolene, když hodina skončila a holky pádily do sprchy, zastavila. „Pocem, já ti to ukážu,“ řekla. Zdvihla paže a roztáhla a mírně ohnula dlouhé prsty. „Musíš takhle.“ Pokrčila lokty a elegantně vymršťenými rukama odpinkla pomyslný míč. „Teď ty.“

Beth to zkusila – napřed nemotorně. Jolene se smála a ukázala jí to znovu, Beth to párkrát zopakovala a šlo jí to líp. Pak Jolene popadla míč a Beth ho musela konečky prstů chytat. Po několika hodech to začalo být snadné.

„Ještě na tom makej, jasný?“ houkla Jolene a upalovala do šatny.

Beth na tom makala celý týden a pak už jí volejbal vůbec nevalil. Ne že by v něm byla dobrá, ale už jí nenaháněl strach.

Každé úterý posílala slečna Grahamová po matematice Beth do suterénu s houbami na tabuli. Bralo se to jako privilegium a Beth byla ze třídy nejlepší, přestože byla nejmladší. V suterénu se jí nelíbilo. Páchlo to tam zatuchlinou a pana Shaibela se bála. Chtěla se ale dozvědět víc o hře, kterou tam sám se sebou hrál.

Jednoho dne k němu zamířila a stoupla si poblíž; čekala, až pohne figurkou. Sáhl po té s koňskou hlavou na malém podstavci. Zaváhal, svrátil čelo a nasupeně se na ni podíval. „Co chceš?“ zeptal se.

Obvykle se styku s lidmi vyhýbala, hlavně s dospělými, tentokrát ovšem necouvla. „Jak se ta hra jmenuje?“ zeptala se.

Probodl ji pohledem. „Máš být nahoře s ostatníma.“

Vyrovnaně na něj hleděla; něco na něm a na tom, jak urputně tu svou záhadnou hru hrál, jí pomohlo držet se vytčeného cíle. „Já s ostatníma být nechci,“ řekla. „Chci vědět, co to hrajete.“

Prohlídnul si ji o něco důkladněji. Potom pokrčil rameny. „Šachy.“

Na černé elektrické šňůře mezi panem Shaibelem a kotlem visela holá žárovka. Beth si dávala pozor, aby hlavou nestínila šachovnici. Byla neděle dopoledne. Nahoře v knihovně se konala bohoslužba a ona se přihlásila, dovolila se na záchod a pak šla sem. Deset minut vestoje sledovala, jak správce hraje šachy. Ani jeden z nich nepromluvil, zdálo se však, že její přítomnost vzal na vědomí.

Občas na figurky pár minut bez hnutí zíral – měřil si je, jako by je nenáviděl, a pak se přes pupek natáhl a jednu z nich konečky prstů uchopil za vršek, chvíli ji držel, jako by za ocas držel chcíplou krysu, a položil ji na jiné políčko. Na Beth se nedíval.

Beth tam stála, na betonovou podlahu pod nohama vrhala hlavou černý stín a pozorovala šachovnici. Nedokázala od ní odtrhnout zrak, sledovala každíčký tah.

Naučila se šetřit si sedativa až na noc. Pomáhala jí spát. Když jí pan Fergussen podlouhlou tabletku přidělil, vložila si ji do úst a zasunula pod jazyk, upila pomerančového džusu z plechovky, kterou k lékům fasovali, a polkla; a pak, když pan Fergussen přešel k dalšímu dítěti, tabletku z pusy vyndala a schovala si ji do kapsy námořnické blůzy. Byla potažená tvrdou vrstvou a za tu chvíli, co ji měla pod jazykem, nezměkla.

První měsíce toho moc nenaspala. Snažila se, ležela tiše s očima pevně zavřenýma. Slyšela ale, jak se dívky v postelích vrtí, kašlou a něco si brblají, nebo chodbou procházel noční hlídač a jí pak na lůžko dopadl stín, který viděla i zpod víček. V dále zazvonil telefon nebo se splachoval záchod. Nejhorší ovšem bylo, když slyšela, jak si u stolu na konci chodby povídají. Ať už se hlídač bavil s ošetřovatelkou sebevíc opatrně a co možná nejtišeji, Beth se okamžitě celá našponovala a dokonale procitla. Svíral se jí žaludek, v puse cítila ocet; a spánek už tu noc nepřicházel v úvahu.

Teď se v posteli vždycky schoulila do klubíčka a rozechvěle vnímala tlak v břiše, protože věděla, že brzy bude pryč. Čekala o samotě ve tmě a kontrolovala se, čekala, až v ní bouře dosáhne vrcholu. Pak spolkla dva prášky, lehla si a tělem se jí rozlévala úleva jako vlny teplého oceánu.

„Naučíte mě to?“

Pan Shaibel neodpovídal ani nekývl hlavou, jako že dotaz vzal na vědomí. Vzdálené hlasy seshora zpívaly „Noste snopy“.

Chvíli vyčkávala. Hlas se jí málem zlomil úsilím, nakonec ale slova vyrazila ven: „Chci se naučit hrát šachy.“

Pan Shaibel se oplácanou rukou natáhl po jedné z větších černých figurek, zručně ji uchopil za hlavu a položil ji na políčko na druhé straně šachovnice. Pak ruku vrátil a paže si založil na prsou. Na Beth se ještě ani nepodíval. „S cizíma nehraju.“

Monotónní hlas zapůsobil úplně stejně jako facka. Beth se otočila a zmizela; po schodech vyběhla s pachutí v puse.

„Nejsem cizí,“ řekla mu o dva dny později. „Já tady bydlím.“ Za hlavou jí okolo žárovky kroužila malá můra a šachovnici v pravidelných intervalech protínal bledý stín. „Můžete mě to naučit. A něco už umím sama, dávala jsem pozor.“

„Holky šachy nehrajou,“ řekl pan Shaibel bezvýrazně.

Obrnila se a přistoupila o krůček blíž. Ukázala na jednu válcovitou figurku, kterou si pro sebe pojmenovala kanón, ale nedotkla se jí. „Tahle chodí nahoru a dolů a taky do stran. Až kam chce, pokud má volnou cestu.“

Pan Shaibel chvíli mlčel. Pak ukázal na jinou figurku, která měla na vršku něco jako naříznutý citrón. „A tahle?“

Rozbušilo se jí srdce. „Po úhlopříčkách.“

Tabletky se daly našetřit tak, že jste si na noc vzali pouze jednu a druhou si nechali. Beth si ty navíc schovávala do pouzdra na zubní kartáček, kam by se nikdo nikdy nepodíval. Jenom si musela dávat pozor, aby kartáček po čištění co nejlíp osušila papírovým ručníkem, nebo ho nepoužila vůbec a zuby si vyčistila prstem.

Tu noc si poprvé vzala tři prášky, jeden po druhém. Mravenčilo jí až v chloupkách na zátylku; právě objevila něco důležitého. Po těle se jí šířil jas a ona se nebránila; ve vybledlém modrém pyžamu ležela na svém lůžku na nejhorším místě v celém oddělení, u dveří na chodbu a naproti koupelně. Něco se jí v životě vyřešilo: věděla,

jak se šachové figurky pohybují a jak berou, a věděla, jak si má udělat dobře v břiše a ve strnulých kloubech paží a nohou – tabletkami, které jí v sirotčinci dávali.

„Tak jo, dítě,“ řekl pan Shaibel. „Teď si zahrajem. Já mám bílé.“

Měla s sebou houby. Bylo po matematice a za deset minut začínal zeměpis. „Nemám moc času,“ řekla. Minulou neděli se naučila všechny tahy – během hodiny, kterou mohla díky bohoslužbě strávit v suterénu. Pokud si ji na začátku odškrtni, nikdo ji během pobožností nikdy nepostrádal – z města totiž vždycky dorazila skupinka děvčat z internátu. Zeměpis, to však bylo něco jiného. I když ve třídě patřila mezi nejlepší, pana Schella se bála.

Správcův tón byl nevzrušený. „Teď, nebo nikdy,“ řekl.

„Mám zeměpis...“

„Teď, nebo nikdy.“

Stačil okamžik a byla rozhodnutá. Za kotlem viděla starou přepravku na mléko. Přitáhla si ji k opačnému konci desky, posadila se na ni a řekla: „Hrajte.“

Porazil ji, jak později zjistila, takzvaným ovčáckým matem, ve čtyřech tazích. Bylo to rychlé, ale ne tak rychlé, aby nepřišla na zeměpis o patnáct minut pozdě. Řekla, že byla na záchodě.

Pan Schell stál za katedrou s rukama v bok. Očima pátral po třídě. „Viděla některá z vás, dámy, tuhleto mladou dámu na dámách?“

Ozvalo se tlumené chichotání. Ruku nezvedla žádná – dokonce ani Jolene, ačkoli Beth kvůli ní už dvakrát lhala.

„A kolik vás, dámy, bylo o přestávce na záchodě?“

Chichotání zesílilo a vyletěly tři ruce.

„A viděla tam některá z vás Beth? Třeba jak si hezky myje ručičky?“

Bez odpovědi. Pan Schell se otočil zpátky k tabuli, na kterou vypisoval vývozní artikly Argentiny, a přidal slovo „stříbro“. Na moment si Beth pomyslela, že tím to skončí. Pak ale zády ke třídě promluvil: „Pětkrát důtka.“

Když jste měli deset důtek, dostali jste výprask na zadek koženým páskem. Beth pásek pocítila pouze v představách – na okamžik se však její fantazie s vidinou bolesti vzepjala, jako by ji na určitých částech těla pálil oheň. Položila si ruku na srdce a na dně náprsní kapsy nahmatala ranní tabletku. Strach o poznání ustoupil. Vybavila si pouzdro na kartáček, dlouhou obdélníkovou plastovou krabičku: tam teď měla, v zásuvce kovového nočního stolku u postele, další čtyři prášky.

Ten večer se v posteli natáhla na záda. Tabletku ještě držela v ruce. Poslouchala noční zvuky, které jako by zesílily, jakmile oči začaly přivykat tmě. Na konci chodby se pan Byrne začal bavit s paní Hollandovou, která měla službu. Při těch zvucích Beth celá ztuhla. Zamrkala, zahleděla se do temného stropu nad sebou a přinutila se představit si zeleno-bílou šachovnici. Pak umístila figurky do výchozího postavení: věže, jezdce, střelce, dámu, krále a do řady před ně pěšce. Potom táhla bílým královským pěšcem o dvě pole. Pak černým. Šlo to. Bylo to snadné. Táhla dál, začala si opakovat partii, kterou prohrála.

Jezdcem pana Shaibela skočila na třetí řadu. V duchu ho tam jasně viděla – na zeleno-bílé šachovnici na stropě dívčího oddělení.

Zvuky se rozplynuly do nezřetelného šumu na pozadí. Beth ležela šťastně v posteli a hrála šachy.

Příští neděli zabránila ovčáckému matu královským jezdcem. Tu hru si v hlavě přejela snad stokrát, dokud se nezbavila hněvu a ponížení a v nočních vizích jí nezbyla pouze šachovnice s figurkami. Když si šla po ránu s panem Shaibelem zahrát, všecko už měla promyšlené a jezdce táhla jakoby ve snu. Ráda se té figury dotýkala – prsty svírala mrňavou koňskou hlavu. Když jezdce postavila, kam chtěla, správce se zakabonil. Uchopil za hlavu dámu a přemístil se s ní. Na to se ale Beth připravila taky; v noci to viděla nad postelí.

Po čtrnácti tazích jí zajal dámu. Zkusila hrát bez ní a tu smrtelnou ránu ignorovat, on se však natáhl a ruku sahající po pěšci, se kterým chtěla pokračovat, jí zarazil. „Teď se vzdáš,“ řekl. Zněl drsně.

„Vzdám?“

„Přesně tak, dítě. Když takhle přijdeš o dámu, tak se vzdáš.“

Nechápavě na něj zírала. Pustil jí ruku, vzal jejího krále a povalil ho na šachovnici na bok. Chvilí se převaloval sem tam a pak už jenom ležel.

„Ne,“ řekla.

„Ale jo. Vzdala ses.“

Nejradši by ho něčím praštila. „To jste mi v pravidlech neřekl.“

„Není to pravidlo. Je to umění prohrávat.“

Došlo jí, jak to myslí, ale nelíbilo se jí to. „Já to chci dohrát,“ řekla. Popadla krále a vrátila ho na původní políčko.

„Ne.“

„Musíte to dohrát,“ řekla.

Svraštil obočí a zvedl se. V suterénu ho zatím stát neviděla – jedineč na chodbách, když zametal, nebo ve třídách, když myl tabule. Musel se malounko přikrčit, aby se hlavou neuhodil o nízké stropní trámy. „Ne,“ řekl. „Prohrálas.“

Nebylo to fér. Umění prohrávat ji nezajímalo. Chtěla hrát a vyhrát. Po výhře toužila víc než kdy po čem jiném. Řekla slovo, které od máminy smrti ještě nepronesla: „Prosím.“

„Je konec,“ řekl pan Shaibel.

Vztekle ho probodla očima. „Vy jeden hamižný...“

Spustil paže podél těla a pomalu řekl: „S šachem je konec. Ven.“

Kdyby tak byla větší. Ale nebyla. Zvedla se z přepravky a zamířila ke schodům. Správce se za ní mlčky díval.

Když v úterý s houbami v rukou došla na konec chodby ke dveřím do suterénu, zjistila, že jsou zamčené. Dvakrát do nich strčila bokem,

ani se však nehnuły. Klepala, napřed jemně a potom nahlas, ale z druhé strany se neozvalo nic. Bylo to strašné. Věděla, že tam sedí nad šachovnicí a že se na ni od minula zlobí, nemohla s tím však nic dělat. Když donesla houby zpátky, slečna Grahamová si ani nevšimla, že nejsou čisté – a že se Beth vrátila dřív než obvykle.

Ve čtvrtek si byla jistá, že to bude stejné, ale nebylo. Dveře byly otevřené, a když sešla dolů, pan Shaibel se choval, jako by se nic nestalo. Figurky stály v základní pozici. Bleskově vyklepala houby a sedla si k šachovnici. Než se usadila, pan Shaibel už zahájil královským pěšcem. Ona taky – posunula ho o dvě pole. Tentokrát žádnou chybu neudělá.

Rychle na její tah odpověděl a ona obratem také táhla. Nic si neříkali, jen hráli dál. Beth vnímala to napětí a užívala si ho.

Ve dvacátém tahu skočil pan Shaibel jezdcem, kam neměl, a Beth se podařilo dostat pěšcem na třetí řadu. Jezdce vrátil zpět. Byl to promarněný tah, a když viděla, jak ho dělá, zmocnilo se jí vzrušení. Vyměnila jezdce za svého střelce. Pak opět posunula pěšce. Následujícím tahem si z něj udělá dámu.

Vsedě si to obhlédl, pak se nakvašeně předklonil a skácel svého krále. Ani jeden z nich nic neřekl. Bylo to její první vítězství. Všecko napětí bylo pryč a Beth se v hloubi duše cítila skvěle jako nikdy dřív.

Zjistila, že o nedělích může vynechat oběd, aniž by na sebe připoutala pozornost. Získala tak tři hodiny s panem Shaibelem, dokud nešel o půl třetí domů. Nemluvili – ani jeden z nich. Pokaždé hrál bílými a táhl jako první, ona měla černé. Napadlo ji, že se ho na to přeptá, ale rozmyslela si to.

Jednou v neděli jí po partii, kterou vyhrál jen s odřenyíma ušima, řekl: „Měla by ses naučit sicilskou obranu.“

„A to je co?“ zeptala se rozladěně.

Pořád jí pálila prohra. Minulý týden ho dvakrát porazila.

„Když jde bílý pěšcem na e4, černý udělá tohle.“ Naklonil se a bílého pěšce posunul o dvě pole vpřed, což byl skoro vždycky jeho první tah. Pak uchoпил pěšce před střelcem u černé dámy a posunul ho o dvě pole vpřed. To bylo poprvé, co jí něco takhle ukázal.

„A pak co?“ řekla.

Vzal královského jezdce a skočil jím na třetí řadu. „Jezdec na f3.“

„Co je to f3?“

„Sloupec f, třetí řada. Tam teď mám jezdce.“

„Políčka mají jména?“

Nezúčastněně přikývl. Vytušila, že i téhle drobné informace se vzdal jen nerad. „Když hraješ dobře, mají jména.“

Naklonila se k němu. „Ukažte mi to.“

Střelil po ní pohledem. „Ne. Teď ne.“

To ji rozlítilo. Jistě, chápala, že lidé si svoje tajemství chtějí nechat pro sebe. Dělal to taky. Teď ale měla chuť se přes šachovnici rozmáchnout, jednu mu vrazit a donutit ho, aby jí to řekl. Zadržela dech. „To je ta sicilská obrana?“

Zjevně se mu ulevilo, že opustila téma názvů políček. „Ještě ne celá,“ řekl. A pokračoval: ukázal jí základní tahy a pár variant. Jména políček ale nepoužíval. Ukázal jí dračí variantu a Najdorfův systém a řekl jí, ať je zopakuje. Udělala to bez jediné chyby.

Když se pak dali opravdu do hry, zahájil však pěšcem před dámou, a jí bylo hned jasné, že to, co jí právě naučil, je v téhle situaci na nic. Zírala na něj přes šachovnici s pocitem, že kdyby měla nuž, klidně by ho bodla. Pak upřela zrak zpátky na šachovnici a táhla vlastním dámským pěšcem – byla odhodlaná ho porazit.

Posunul pěšce, který předtím stál vedle toho prvního: před střelcem. Dělal to často. „To je taky něco takového? Jako sicilská obrana?“ zeptala se.

„Zahájení.“ Nedíval se na ni, koukal na šachovnici.

„Takže je?“